

g) Intercanviar missatges amb estacions no autoritzades.

h) No tenir a l'estació les mesures de seguretat necessàries per evitar qualsevol tipus d'accident.

i) No eliminar les interferències perjudicials produïdes a altres estacions radioelèctriques legalment autoritzades o a la recepció d'emissions de radiodifusió sonora i televisió, previ requeriment de les autoritats competents.

j) No fer efectiu el pagament dels cànon i les taxes corresponents a les establertes d'acord amb el Reglament.

k) L'ús il·legal dels senyals de socors "SOS" o "MAYDAY".

l) Realitzar emissions en les bandes que no figurin en el marc de la llicència.

3. Tenen la consideració de faltes molt greus la producció deliberada d'interferències perjudicials, així com la comissió de dues o més faltes greus i, en especial:

a) L'obtenció de la llicència mitjançant el falsejament de la documentació requerida per aquest motiu.

b) La intercepció, l'intercanvi o la divulgació de missatges que no siguin d'aquesta activitat, amb l'excepció de les trucades de socors. Així mateix, a tota persona que divulgui, publiqui o utilitzi el contingut de la correspondència que no li és destinada, tramesa per via radioelèctrica, o que en desveli l'existència, se li poden aplicar les penes previstes en el Codi penal del Principat d'Andorra.

c) L'emissió de distintius de trucada o senyals d'identificació falsos o enganysos.

d) La transmissió de missatges, el contingut dels quals comporti una infracció a les lleis o pugui portar al desordre públic.

e) L'intercanvi de missatges amb estacions clandestines.

f) L'emissió de missatges, música, anuncis, publicitat, difamació, amenaces o informacions de qualsevol tipus, a excepció de les informacions relacionades amb el servei de radioaficionats.

g) Emetre fora de les bandes assignades als radioaficionats.

Article 19

Les infraccions establertes al títol anterior se sancionen en virtut de l'expedient incoat d'acord amb el que disposi el Reglament.

Pel que fa a les sancions econòmiques, tenen un límit màxim de 300.000 pessetes.

Article 20

El Govern pot concedir a la Unió de Radioaficionats d'Andorra (URA) l'autorització per a la instal·lació d'estacions repetidores i radiobalises emparades per la corresponent llicència d'acord amb la reglamentació nacional i internacional vigent. En tot cas ha de vetllar perquè el seu ús estigui d'acord amb el que disposa el Reglament d'aplicació.

Títol VI. Disposicions finals

Primera

Es faculta el Govern perquè desenvolupi el corresponent Reglament d'acord amb aquesta Llei, amb la possibilitat de delegar les funcions de control.

Segona

Tots els titulars d'una llicència lliurada amb anterioritat, han de fer-la validar d'acord amb el que s'estableixi reglamentàriament. Tanmateix, no seran sotmesos a un nou examen.

Tercera

Aquesta Llei deroga tota norma existent en la matèria que la contradigui.

Quarta

Aquesta Llei entrarà en vigor el dia de la seva publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 9 de juny de 1994

Josep Dalleres Codina
Síndic General

Nosaltres els Coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

François Mitterrand
President de la
República Francesa
Copríncep d'Andorra

Joan Martí Alanís
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Llei d'ordenament del sistema educatiu andorrà

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 9 de juny de 1994 ha aprovat la següent:

Llei d'ordenament del sistema educatiu andorrà

Preàmbul

La Llei qualificada d'educació, aprovada pel Consell General en la sessió dels dies 2 i 3 de setembre de 1993, regula el marc general de l'educació a Andorra i reconeix la coexistència de diversos sistemes educatius. L'article 5 d'aquesta Llei qualificada d'educació fa menció de l'existència de centres que segueixen el sistema educatiu andorrà. En l'article 6, esmenta la necessitat de regular el sistema educatiu andorrà mitjançant una llei específica que el desenvolupi. La Llei qualificada regula, en el títol III, la tipologia de centres docents segons la seva titularitat i el nivell d'ensenyament que imparteixen. En aquest marc cal situar la present Llei, la finalitat de la qual és desenvolupar els aspectes esmentats anteriorment i donar cobertura legal a l'oferta educativa de l'Escola Andorrana.

La funció de transmissió cultural que ha identificat l'educació, gairebé exclusiva de l'escola fins fa ben poc, ha hagut d'ampliar el seu camp d'aplicació a altres àmbits. En les societats modernes, en què el ritme de transformació és molt ràpid, l'educació s'ha d'exercir en una gran diversitat d'institucions i centres altament qualificats i preparats per adaptar-s'hi amb rapidesa. Actualment, hom reconeix el paper educatiu d'altres institucions en la formació dels ciutadans. El creixement de les expectatives en educació per a persones adultes i l'augment de la demanda d'ensenyament, especialment universitària, entre els joves són símptomes de l'esmentada evolució. Per clarificar el panorama educatiu, hom atorga un paper preponderant a l'educació escolar, una gran part de la qual esdevé obligatòria per als infants i joves. Paral·lel a aquest procés, la societat crea altres ensenyaments destinats a grups d'interessos específics, d'entre els quals destacarem la

formació permanent per a adults, la formació andorrana, l'educació especial i l'ensenyament superior.

La voluntat, l'ambició d'un Estat ha d'ésser donar a cada persona la formació més completa, compatible amb el seu talent i les seves aspiracions. Les modalitats poden ésser molt diverses: els estudis presenten una enorme varietat i la indeterminació del futur desaconsella els motlles rígids. La dimensió del país ens imposa limitacions, però no la resignació.

En tota societat l'educació assegura la pervivència i el desenvolupament de la civilització i, al mateix temps, respon a un dret individual i inalienable de la persona. En la nostra civilització humanista la persona ha d'ésser educada sobretot per ella mateixa: es tracta d'oferir a cada un el desenvolupament ple de la seva personalitat, en el triple aspecte físic, intel·lectual i moral. És un imperatiu humà i un imperatiu nacional: la nostra riquesa és la persona, forjada per una cultura i una història multiseulars.

La garantia de la qualitat és, en tot cas, un deure d'estat per a les autoritats responsables, tant davant de les famílies com davant de la resta dels ciutadans, i correspon també a les autoritats articular els mecanismes necessaris per tal d'assegurar la formació del personal qualificat, sense la participació del qual no és possible un ensenyament de qualitat.

El títol preliminar de la Llei defineix les finalitats del sistema educatiu andorrà com l'eix vertebrador de l'educació a Andorra i estableix les competències del Govern en matèria d'educació.

El títol I delimita el sistema educatiu andorrà, defineix els programes com a instrument bàsic per a la seva implementació, estableix els diferents ensenyaments que comprèn i afirma els principis de control i millora constant de la seva qualitat.

El títol II, veritable nucli de la Llei, desenvolupa, al llarg de vuit capítols, els diferents ensenyaments del sistema educatiu andorrà: educació maternal, educació bàsica, batxillerat, formació professional, ensenyament superior, formació permanent per a adults, formació andorrana i educació especial.

En concret, els capítols del primer al quart fan referència a l'educació maternal, a l'educació bàsica, que comprèn la primera i segona ensenyança, al batxillerat i a la formació professional. Per a cada un d'aquests nivells d'ensenyament, la Llei defineix els objectius, l'estructura, les àrees de continguts, la metodologia i les certificacions d'estudis.

El capítol cinquè al·ludeix a l'ensenyament superior. En defineix de forma molt àmplia les finalitats i estableix la possibilitat d'implantació a Andorra de centres de formació superior.

El capítol sisè tracta la formació permanent per a adults, que es defineix com l'oferta permanent d'una educació bàsica que garanteixi la igualtat d'oportunitats educatives, l'ampliació de la qualificació personal i la formació en els elements culturals propis i específics de la societat andorrana, i en destaca la tasca integradora i cívica.

El capítol setè fa referència a la formació andorrana com a eina que permet assegurar la formació en els trets bàsics de la identitat, la cultura, la llengua, les institucions i la geografia i la història andorranes, en el marc dels centres radicats al Principat que segueixen sistemes educatius diferents de l'andorrà. La Llei en defineix els continguts i les activitats complementàries.

El capítol vuitè es refereix a l'educació especial. Destaca la filosofia integradora que anima el sistema educatiu, fixa els principis rectoris d'integració, i regula la incorporació dels alumnes amb necessitats educatives especials en els centres i l'atenció per part del professorat especialitzat.

El títol III recull els serveis que permeten millorar la qualitat de l'ensenyament, una inquietud ja palesa en el títol I. Tracta el servei de recursos pedagògics, d'atenció psicopedagògica, d'orientació escolar i universitària, i d'inspecció i avaluació.

Finalment, per tal que les disposicions recollides en la present Llei puguin desenvolupar-se adequadament, les disposicions addicionals preveuen un conjunt de mesures per assegurar la qualitat i l'eficàcia del sistema educatiu.

Títol preliminar

Article 1

1. El sistema educatiu andorrà, com a eix vertebrador de l'educació a Andorra garanteix, des d'una perspectiva pròpia, la unitat del procés educatiu. Es basa en els drets, les llibertats i els principis que s'estableixen en la Constitució i en la Llei qualificada d'educació i desitja seguir les orientacions europees en matèria educativa.

2. D'acord amb el que disposa l'article 28 de la Llei qualificada d'educació, els centres públics del sistema educatiu andorrà, a excepció dels destinats a l'ensenyament superior, reben la denominació genèrica d'«Escola Andorrana».

Article 2

Són finalitats del sistema educatiu andorrà:

Promoure el desenvolupament cultural, intel·lectual, social, corporal i moral de les persones.

Fomentar l'esperit universal crític i creatiu així com els comportaments d'adaptabilitat i autonomia.

Desenvolupar la integració i la participació social i cívica.

Formar en el respecte de la diversitat i dels drets i les llibertats fonamentals, en l'exercici de la tolerància dins dels principis democràtics de convivència i pluralisme.

Impulsar l'adquisició d'hàbits intel·lectuals i de tècniques de treball.

Assegurar l'ús de la llengua catalana en els diferents àmbits de comunicació, per mitjà del coneixement de la seva diversitat de registres i nivells d'ús.

Promoure el coneixement de diverses llengües per tal d'afavorir l'obertura a la cultura universal i la comunicació fluida amb ciutadans d'altres països.

Transmetre coneixements científics, tècnics, humanístics, artístics i ètics.

Capacitar per a l'exercici d'activitats professionals.

Contribuir a la formació i l'enriquiment en els elements culturals propis i específics de la societat andorrana.

Atendre les diferències entre persones per raons d'origen social, econòmiques, culturals, ètniques i geogràfiques, i compensar-ne les possibles desigualtats.

Promoure la formació per a la pau, la solidaritat i la cooperació entre els pobles.

Atendre la integració dels alumnes amb necessitats educatives especials.

Fomentar la participació de tots els sectors de la comunitat escolar, pares, alumnes i professors.

Establir i potenciar les relacions de coordinació i col.laboració amb els sistemes d'ensenyament dels països veïns.

Treballar conjuntament amb les entitats andorranes de caire cultural i esportiu.

Article 3

En relació amb el sistema educatiu andorrà, correspon al Govern:

1. Fixar els programes dels diferents ensenyaments, dels nivells, dels cicles, dels cursos i de les opcions d'ensenyament.
2. Planificar les inversions tenint en compte les necessitats i els recursos.
3. Avaluar el sistema educatiu i supervisar els centres docents.
4. Expedir els títols acadèmics corresponents als diferents ensenyaments i nivells a què fa referència aquesta Llei.
5. Gestionar el personal docent i d'administració dependent del sistema educatiu andorrà.
6. Aprovar els convenis amb els centres privats que vulguin acollir-se al sistema educatiu andorrà i autoritzar-ne l'obertura i el funcionament.
7. Elaborar els quadres d'equivalències acadèmiques amb altres programes escolars.
8. Regular els mecanismes de gestió i participació a les escoles per part dels diferents agents de la comunitat educativa.
9. Reglamentar les condicions laborals i les obligacions professionals del per-

sonal docent del sistema educatiu andorrà.

10. Adoptar totes aquelles mesures necessàries per a l'execució del que disposa la present Llei.

Títol I. Disposicions generals

Article 4

Forma part del sistema educatiu andorrà qualsevol ensenyament que reguli, per un programa determinat, el Govern.

Article 5

S'entén per programa el conjunt d'objectius, continguts, mètodes pedagògics, criteris d'orientació i d'avaluació, de cadascun dels ensenyaments, dels nivells, dels cicles, dels cursos i de les opcions que configuren el sistema educatiu andorrà.

Article 6

En la confecció i l'aplicació dels programes cal tenir en compte:

L'adopció d'una metodologia activa que asseguri la participació dels alumnes dins el procés d'aprenentatge.

La diversificació i la individualització de l'ajuda pedagògica.

L'atenció psicopedagògica.

L'orientació educativa i professional.

La integració dels alumnes amb necessitats educatives especials.

L'avaluació dels alumnes, del projecte educatiu i de la globalitat del centre docent.

La relació amb l'entorn social, econòmic i cultural.

El desenvolupament de les capacitats creatives i de l'esperit crític de la persona.

La formació en el respecte i la defensa del medi ambient.

Article 7

El sistema educatiu comprèn els següents nivells d'ensenyament:

Educació maternal
Primera ensenyança
Segona ensenyança
Batxillerat

Formació professional
Ensenyament superior

Cadascun d'aquests nivells s'organitza a la vegada en cicles i cursos.

Formen part també del sistema educatiu l'educació especial, la formació andorrana, la formació permanent per a adults així com qualsevol altre ensenyament que el Govern consideri oportú de crear.

Article 8

El ministeri encarregat de l'educació vetlla de manera especial per la qualitat de l'ensenyament i la seva constant millora.

El Govern ha de determinar els requisits no previstos per aquesta Llei per al personal que ha d'ensenyar en cadascun dels ensenyaments.

Els diferents ensenyaments són impartits per ensenyants amb l'adequada formació i especialització. Amb aquesta finalitat, el Govern:

Ha de vigilar i facilitar la necessària qualificació del professorat, que té el dret i l'obligació de perfeccionar contínuament la seva formació.

Ha d'encoratjar les propostes d'investigació i innovació educatives dels centres.

Ha de fomentar el seguiment personalitzat de l'alumne i l'acció tutorial com a element indissociable de la pràctica docent.

Ha d'assegurar una eficaç inspecció educativa dels ensenyants, de les programacions, dels centres i del mateix sistema educatiu.

Títol II. Dels diferents ensenyaments

Capítol primer. De l'educació maternal

Article 9

L'educació maternal acull els infants entre els 3 i els 6 anys d'edat, els pares o tutors dels quals així ho sol·licitin.

L'escola assegura la formació dels infants reconeixent, però, la responsabilitat bàsica dels pares o tutors en aquest nivell educatiu.

El nivell d'educació maternal està integrat en el conjunt de l'escola i cal atendre especialment les seves especificitats.

Article 10

L'educació maternal s'estructura en un únic cicle dividit en tres cursos que acullen infants de tres, quatre i cinc anys. Cada curs pot, per activitats concretes, ser dividit en grups.

Article 11

L'educació maternal tendeix a desenvolupar en els infants les capacitats següents:

Reconeixement del propi cos i dels elements físics que el diferencien dels altres infants i dels adults.

Adquisició de seguretat i autonomia corporal.

Adquisició de pautes de comportament autònom amb relació als altres infants i adults.

Desenvolupament de la llengua oral, com a mitjà de comunicació amb els altres, i reconeixement dels primers signes gràfics de la llengua escrita.

Observació i reconeixement de l'entorn immediat, social i natural.

Article 12

Els continguts educatius de l'educació maternal s'organitzen en àmbits d'experiències que tenen present el moment evolutiu de l'infant i que s'agrupen en:

aspectes corporals i d'identitat personal
formes de representació
entorn físic i social

Article 13

La metodologia educativa és essencialment activa a fi de desenvolupar l'espontaneïtat, la creativitat i la responsabilitat. Té com a punt de partida l'experiència de cada infant i la seva llengua usual d'expressió, sempre que sigui possible, per tal de crear un ambient d'afecte, de treball i de diàleg en què cada infant pugui construir el propi coneixement. No obstant això, es tendeix vers un ús privilegiat del català com a llengua de comunicació.

Article 14

La promoció dels alumnes al nivell superior es realitza de manera automàtica. L'avaluació dels alumnes és formativa i

serveix per detectar possibles alteracions del desenvolupament. En aquest cas, quan l'alumne sigui promogut a un altre nivell cal que rebí un suport i una atenció personalitzada.

Article 15

El màxim d'alumnes per aula no ha d'ésser, normalment, superior a 25.

Article 16

El professorat destinat a aquest nivell educatiu ha de posseir una titulació universitària de primer cicle el pla d'estudis de la qual contingui una part important de matèries d'àmbit didàctic i pedagògic.

Cal igualment que el professorat segueixi els programes de formació pedagògica que amb aquesta finalitat estableixi el Ministeri d'Educació.

Capítol segon. De l'educació bàsica

Article 17

L'educació bàsica correspon a l'educació obligatòria garantida per l'article 4 de la Llei qualificada d'educació. Acull, normalment, els alumnes entre 6 i 16 anys.

Article 18

L'educació bàsica s'organitza en dos nivells d'ensenyament:

Primera ensenyança
Segona ensenyança

Article 19

Durant tota l'educació bàsica, els centres han d'oferir l'ensenyament de la religió catòlica. Aquest ensenyament és d'opció voluntària per als alumnes.

Secció primera. Primera ensenyança

Article 20

La primera ensenyança és el primer nivell de l'educació obligatòria. Acull normalment els infants entre els 6 i els 12 anys d'edat.

Article 21

La primera ensenyança s'estructura en tres cicles de dos cursos acadèmics cadascun. El primer cicle acull infants entre 6 i 8 anys; el segon cicle, entre 8 i 10 anys; el tercer cicle, entre 10 i 12 anys.

Article 22

La primera ensenyança tendeix a desenvolupar en els infants les capacitats següents:

Ús adequat i correcte dels mecanismes orals i escrits de comunicació en llengua catalana i ús oral i escrit, com a mínim, d'una llengua estrangera.

Observació i reflexió sobre els fets i les situacions de l'entorn social i natural.

Desenvolupament d'actituds de respecte per a la convivència i d'identitat col·lectiva.

Reconeixement dels mecanismes d'organització social i política de la societat andorrana.

Creativitat, agilitat mental i capacitat de transferir els coneixements apresos a situacions diverses.

Adquisició, desenvolupament i ús d'hàbits i de tècniques d'aprenentatge.

Adquisició dels rudiments expressius en el terreny plàstic i musical i desenvolupament de la sensibilitat artística en general.

Maduració corporal i reconeixement de les pròpies capacitats i limitacions físiques.

Article 23

Els continguts educatius de la primera ensenyança s'organitzen en les següents àrees d'aprenentatge:

Ciències socials
Ciència i tecnologia
Matemàtica
Llengües
Educació física
Plàstica
Música

Article 24

La construcció del saber per part de l'infant, l'atenció a les necessitats educatives individuals, la significació de l'aprenentatge i el paper orientador del mestre són els factors principals que han de guiar la metodologia educativa.

Article 25

L'avaluació és formativa, individual i global. Està integrada en el procés d'ensenyament-aprenentatge com un instrument de reorientació.

Són finalitats de l'avaluació proporcionar informació sobre l'eficàcia de l'acció docent, i eines per orientar el propi alumne i el procés d'ensenyament-aprenentatge.

De manera excepcional, i després d'haver esgotat altres recursos pedagògics, es pot preveure la possibilitat que l'infant romangui un any més en el mateix cicle. En tot cas l'alumne no pot restar un any més en el conjunt de la primera ensenyança.

Article 26

En finalitzar la primera ensenyança tots els alumnes obtenen un certificat d'estudis que dona accés a la segona ensenyança.

En l'expedient acadèmic de cada alumne consta el currículum concret que aquest ha seguit al llarg de la primera ensenyança.

Article 27

El nombre d'alumnes per aula no ha d'ésser, normalment, superior a 25.

Article 28

1. Els grups-classe de primera ensenyança tenen assignats professors-tutors que són els responsables del seguiment dels alumnes i els coordinadors de les actuacions educatives del seu grup, d'acord amb els equips de suport.

2. El professorat destinat a aquest nivell educatiu ha de posseir, com a mínim, una titulació universitària de primer cicle el pla d'estudis de la qual contingui una part important de matèries d'àmbit didàctic i pedagògic.

3. El personal docent que imparteixi les àrees de formació plàstica i musical i d'educació física i esportiva ha de posseir l'especialització corresponent. Així mateix, per a l'ensenyament de la llengua estrangera cal personal docent especialitzat.

4. Cal igualment que el professorat segueixi els programes de formació pedagògica que amb aquesta finalitat estableixi el Ministeri d'Educació.

Secció segona. Segona ensenyança

Article 29

La segona ensenyança clou l'educació obligatòria. Acull normalment els infants entre els 12 i els 16 anys d'edat.

Article 30

La segona ensenyança s'organitza en dos cicles de dos cursos acadèmics cadascun. El primer cicle, per a alumnes de 12 a 14 anys; el segon cicle, per a alumnes de 14 a 16 anys.

Article 31

Aquest nivell completa la formació bàsica dels alumnes definida en l'article 22, tant en aspectes formatius com culturals, cívics o professionals. Ha de permetre la continuació d'estudis a través del batxillerat o de la formació professional o de la incorporació immediata al món laboral.

El segon cicle d'aquest nivell ha d'incloure, doncs, opcions de tipus professional.

Article 32

La segona ensenyança tendeix a desenvolupar en els joves les capacitats següents:

Expressió correcta i adequada, oral i escrita, de la llengua catalana en tota la diversitat de registres i situacions comunicatives.

Expressió correcta i adequada, oral i escrita, com a mínim, d'una llengua estrangera en els registres formal i col.loquial.

Expressió oral correcta i adequada, com a mínim, d'una segona llengua estrangera en el registre col.loquial.

Formació d'un conjunt de valors i creences que els permetin analitzar amb rigor i imparcialitat els fets socials.

Relació amb altres persones, participar en relacions de grup i comprometre's de manera responsable en decisions col.lectives.

Comprensió i valoració dels elements més destacables del desenvolupament científic, tecnològic i cultural, amb relació al decurs de la història de la humanitat.

Identificació i anàlisi dels mecanismes que regeixen les societats contemporànies i reconeixement dels valors predominants.

Reconeixement i valoració de les pròpies capacitats i habilitats intel.lectuals, corporals i socials.

Identificació de les pròpies inquietuds i planificació de les actuacions encaminades a auto-orientar-se el futur personal i professional.

Article 33

La metodologia educativa segueix els principis pedagògics següents: la construcció del saber per part de l'infant, l'atenció a les necessitats educatives individuals, la significació de l'aprenentatge i el paper orientador de l'ensenyant. Afavoreix també la capacitat de l'alumne per aprendre per si mateix i per treballar en equip.

Article 34

L'ensenyament i l'aprenentatge de la segona ensenyança s'organitza al voltant de les àrees següents:

Llengües, literatura i codis de comunicació
 Matemàtica
 Ciències humanes i socials
 Ciències físiques i de la natura
 Tecnologia
 Educació musical i artística
 Educació física i esportiva

Article 35

L'avaluació ha d'ésser formativa, individual i global. L'alumne que no hagi assolit els objectius del primer cicle hi podrà romandre un any més. Pel que fa als dos anys del segon cicle, l'alumne disposarà també d'un altre any per assolir els objectius establerts, dins els límits establerts en l'art. 7.3 de la Llei qualificada d'educació.

Article 36

Els alumnes que assoleixen els objectius de la segona ensenyança reben el títol de graduat en segona ensenyança.

L'alumne rep, en qualsevol cas, una certificació dels estudis realitzats i una proposta orientativa bàsica.

Article 37

El nombre d'alumnes per aula no ha d'ésser superior, normalment, a 30.

Article 38

1. Els grups-classe de segona ensenyança tenen assignats professors-tutors que són els responsables del seguiment dels alumnes i els coordinadors de les actuacions educatives del seu grup, d'acord amb els equips de suport.

2. El professorat d'aquest nivell ha d'ésser especialista de la seva matèria. Cal estar en possessió d'una titulació universitària de segon cicle en l'especialitat corresponent.

3. Per a determinades àrees, es pot contractar, en funció de llur qualificació i de la demanda del sistema educatiu, professionals de diferents àmbits laborals que tenen la consideració de professors especialistes.

4. Cal igualment que el professorat segueixi els programes de formació pedagògica que amb aquesta finalitat estableixi el Ministeri d'Educació.

Capítol tercer. Del batxillerat

Article 39

El batxillerat comprèn dos cursos acadèmics. La finalitat d'aquest nivell d'ensenyament és proporcionar l'adequada formació que permeti l'assoliment d'una maduresa intel·lectual i cívica per part de l'alumne i el possibiliti per seguir els estudis de nivell superior.

És condició necessària per accedir al batxillerat haver obtingut el títol de graduat en segona ensenyança.

Article 40

El batxillerat ha de tendir a desenvolupar en els joves les capacitats següents:

Expressió rica i matisada de la llengua catalana en tota la diversitat de registres i situacions comunicatives formals, amb un domini de la varietat estàndard i un reconeixement de la resta de varietats del domini lingüístic.

Expressió correcta i adequada, oral i escrita, com a mínim, en dues llengües estrangeres en els registres formal i col·loquial.

Comprensió i aplicació dels elements fonamentals de la investigació i del mètode científic en tots els àmbits de l'activitat acadèmica.

Discerniment i raonament dels trets essencials del pensament modern i contemporani, exponents de la cultura universal.

Afermament de la maduresa intel·lectual, física i moral.

Deducció de causes i conseqüències dels fets històrics del món contemporani.

Desenvolupament del raonament, de la creativitat i de la transferència de coneixements als altres àmbits de la realitat personal.

Article 41

1. El batxillerat ofereix tres opcions: tècnic, humanístic i científic.

2. Els diferents cursos, així com les matèries específiques de cada opció, són fixats pel Govern, que pot variar-los si així ho aconsella l'adequació del propi sistema educatiu a les futures exigències en matèria d'educació.

Article 42

L'avaluació dels alumnes ha d'ésser formativa, sumativa i individual.

Article 43

El nombre d'alumnes per aula no ha d'ésser, normalment, superior a 30.

Article 44

La metodologia del batxillerat s'orienta a desenvolupar en l'alumne la capacitat d'iniciativa i d'auto-aprenentatge, l'ús de la metodologia científica i del treball en equip.

Article 45

Els alumnes que superen el batxillerat reben el títol de batxiller.

Article 46

1. Els grups-classe de batxiller tenen assignats professors-tutors que són els responsables del seguiment dels alumnes i els coordinadors de les actuacions educatives del seu grup, d'acord amb els equips de suport.

2. El professorat d'aquest nivell ha d'ésser especialista de la seva matèria. Cal estar en possessió d'una titulació universitària de segon cicle en l'especialitat corresponent.

3. Per a determinades àrees, es pot contractar, en funció de llur qualificació i de la demanda del sistema educatiu, professionals de diferents àmbits laborals que tenen la consideració de professors especialistes.

4. Cal igualment que el professorat segueixi els programes de formació pedagògica que amb aquesta finalitat estableixi el Ministeri d'Educació.

Capítol quart. De la formació professional

Article 47

La formació professional té com a finalitat bàsica la capacitació dels alumnes per a l'activitat en un determinat camp professional, i possibilita així llur incorporació a la vida activa.

Article 48

La formació professional s'organitza en programes formatius de durada variable on les àrees de coneixement teòrico-pràctiques depenen dels diferents camps professionals.

Article 49

1. Poden accedir a la formació professional els joves que estiguin en possessió del títol de graduat en segona ensenyança.

2. Els alumnes que disposin del certificat de la segona ensenyança tenen accés a la formació professional, sempre que satisfacin els requisits d'accés que en el seu cas es determinin.

3. En tot cas hi ha opcions d'ensenyament professional durant el segon cicle de la segona ensenyança.

Article 50

La formació professional comprèn un conjunt d'ensenyaments diferenciats que, insistint en el desenvolupament de la capacitat d'aprendre per si mateix i de formació contínua per part de l'alumne, el capaciten per desenvolupar-se en el món laboral.

Article 51

El disseny i la planificació de la formació professional ha de comptar amb la participació dels agents socials i incloure obligatòriament una fase de formació pràctica laboral en empreses.

Article 52

Els alumnes que superen les ensenyances de formació professional reben el títol segons el grau de formació de la professió corresponent.

Article 53

El Govern ha de preveure mecanismes perquè els alumnes que hagin superat la formació professional i que vulguin continuar els estudis, puguin inserir-se en un

programa de batxillerat o d'ensenyament superior.

Article 54

1. Els grups-classe de formació professional tenen assignats professors-tutors que són els responsables del seguiment dels alumnes i els coordinadors de les actuacions educatives del seu grup, d'acord amb els equips de suport.

2. El professorat d'aquest nivell ha d'ésser especialista de la seva matèria. Cal estar en possessió, com a mínim, d'una titulació universitària de primer cicle en l'especialitat corresponent.

3. Per a determinades àrees, es pot contractar, en funció de llur qualificació i de la demanda del sistema educatiu, professionals de diferents àmbits laborals que tenen la consideració de professors especialistes.

4. Cal igualment que el professorat segueixi els programes de formació pedagògica que amb aquesta finalitat estableixi el Ministeri d'Educació.

Capítol cinquè. De l'ensenyament superior

Article 55

L'ensenyament superior assegura la instrucció científica i cultural superior necessària per a la formació de professionals altament qualificats.

L'ensenyament superior manté una estreta relació de diàleg i cooperació amb els diferents sectors del sistema productiu.

L'ensenyament superior s'imparteix en centres específics als quals corresponen les funcions de docència, investigació i difusió cultural.

Article 56

Són finalitats de l'ensenyament superior:

La formació científica i cultural dels alumnes, que els habilita per a l'exercici de les activitats professionals i la incorporació immediata al món laboral.

El desenvolupament de la creativitat, de l'anàlisi crítica i la capacitat i el desig de continuar aprenent per si mateixos.

La recerca científica, en les seves diferents facetes.

La dinamització social mitjançant propostes de difusió cultural i de debat.

La col·laboració amb el sistema productiu, amb la possibilitat d'establir acords de cooperació, formació i recerca.

L'establiment de programes de cooperació i intercanvi amb centres universitaris de l'exterior.

Article 57

Formen part de l'estructura de l'ensenyament superior tots aquells centres legalment implantats a Andorra i que segueixin un programa d'ensenyament determinat pel Govern o aprovat per aquest.

Article 58

Poden accedir a l'ensenyament superior tots aquells alumnes que hagin obtingut el títol de batxiller o el seu equivalent i hagin superat les proves d'accés que es puguin determinar.

Poden accedir igualment a l'ensenyament superior els alumnes que reuneixin les condicions que s'acordin i que superin les proves d'accés que s'estableixin amb aquesta finalitat.

Capítol sisè. De la formació permanent per a adults

Article 59

La formació permanent per a adults contribueix a millorar el nivell cultural de la població, per aconseguir una afirmació individual i per facilitar la integració al desenvolupament col·lectiu.

Article 60

Són finalitats de la formació permanent per a adults:

Oferir una formació bàsica que garanteixi la igualtat d'oportunitats formatives.

Contribuir a la formació i l'enriquiment en els elements culturals propis i específics de la societat andorrana.

Proporcionar mitjans d'integració i participació cívica i social.

Ampliar la qualificació professional d'aquelles persones que ja formen part del món laboral.

Article 61

1. La formació permanent per a adults té un programa de formació bàsica que comprèn:

El català, llengua oficial de l'Estat i mitjà de comunicació i integració.

La història, la geografia, la cultura i les institucions d'Andorra.

Els ensenyaments bàsics complementaris que contribueixen al desenvolupament personal, cultural i cívic de l'individu.

2. Amb la finalitat d'assolir una formació permanent i ajustar l'oferta a la demanda social, el Govern pot determinar els altres ensenyaments segons les necessitats de cada moment.

Article 62

És condició necessària per exercir la docència en la formació permanent per a adults estar en possessió, per a cada programa d'ensenyament, de la mateixa titulació demanada en els diferents nivells del sistema educatiu, així com haver seguit els programes de formació pedagògica que amb aquesta finalitat estableixi el Ministeri d'Educació.

Capítol setè. De la formació andorrana

Article 63

La formació andorrana té per objecte assegurar un coneixement bàsic de la cultura andorrana en el marc dels sistemes educatius diferents de l'andorrà radicats al Principat.

La formació andorrana s'imparteix necessàriament en català.

Article 64

La formació andorrana comprèn l'estudi:

De la llengua catalana.

De la història, la geografia, la cultura i les institucions d'Andorra.

De totes aquelles àrees que es puguin determinar per conveni.

Article 65

Poden complementar també la formació andorrana, entre altres, les matèries i les activitats següents:

Ensenyaments artístics (musicals i plàstics), pre-esportius i d'expressió dinàmica que desenvolupen la sensibilitat estètica.

Activitats escolars i/o extraescolars de tipus cultural, social i esportiu que, en-

demés de les seves finalitats específiques, constitueixen un factor de cohesió i d'integració de la comunitat escolar.

Article 66

L'ensenyament de formació andorrana s'imparteix obligatòriament dins de l'horari escolar. Els convenis i els acords administratius que subscriu el Govern amb les autoritats educatives de què depenen els centres que segueixen sistemes educatius no andorrans han de contenir expressament aquesta previsió.

Article 67

L'ensenyament de formació andorrana l'impartirà professorat del Ministeri d'Educació.

Capítol vuitè. De l'educació especial

Article 68

D'acord amb la Llei qualificada d'educació, el principi d'integració regeix l'atenció als alumnes amb necessitats educatives especials.

Article 69

L'educació especial comprèn el conjunt de programes, serveis i, en general, accions de suport necessàries per satisfer les necessitats educatives dels alumnes amb dèficits o trastorns significatius de desenvolupament.

Article 70

L'escolarització dels alumnes amb necessitats educatives especials segueix el principi d'ubicació en l'entorn menys restringit possible. La situació dels alumnes amb necessitats educatives especials s'ha de revisar periòdicament a fi d'afavorir, sempre que sigui possible, l'accés dels alumnes a un règim de major integració.

Article 71

Els alumnes amb necessitats educatives especials disposen d'un programa educatiu individualitzat elaborat pels responsables de l'educació especial amb la participació dels responsables implicats de l'educació ordinària, dels pares o tutors i, d'acord amb les possibilitats personals i l'edat cronològica, del propi alumne. Aquesta participació ha d'ésser regulada pel Govern.

Article 72

Els centres han de garantir la participació dels alumnes amb necessitats educatives especials en les activitats educatives i didàctiques. L'estructura dels espais escolars s'ha d'adaptar per tal de facilitar la major integració.

Article 73

Els equips d'ensenyament especialitzat han d'assegurar el seguiment dels alumnes i han d'assessorar els mestres i els professors i col.laborar-hi en l'adaptació dels programes didàctics. Els centres han de tenir personal especialitzat i instruments didàctics específics.

Títol III. Serveis per a la millora de l'ensenyament

Article 74

El servei de recursos pedagògics del Ministeri d'Educació elabora el material didàctic necessari per a l'exercici de la pràctica docent, ofereix propostes de formació i treballa conjuntament amb el cos docent.

Article 75

Els serveis d'atenció psicopedagògica asseguren l'adequat seguiment psicològic i maduratiu dels alumnes, ajuden els docents a través de la identificació de conflictes i col.laboren amb ells a l'hora de solucionar-los. S'han d'ocupar particularment dels alumnes amb necessitats educatives especials a partir de la detecció precoç de possibles problemes i han d'orientar els alumnes a l'escola.

Article 76

El servei d'orientació escolar i universitària orienta els joves al llarg del sistema educatiu per ajudar-los a trobar una formació adequada a les seves característiques personals i a la demanda del mercat andorrà de treball.

Article 77

El servei d'inspecció i avaluació educativa vetlla per la millora del sistema educatiu així com per l'adequat compliment de les diferents disposicions. Avalua els diferents ensenyaments del sistema educatiu i informa dels drets i les obligacions als components de la comunitat educativa.

Disposicions addicionals

Primera

En relació a allò que disposa l'article 3 de la present Llei, s'insta el Govern a:

Presentar anualment al Consell General una avaluació general del sistema educatiu andorrà.

Aprovar els quadres d'equivalències acadèmiques per a l'homologació dels estudis del sistema educatiu andorrà.

Revisar els reglaments de l'estatut del personal docent i de regulació de la participació en les escoles andorranes, per adaptar-los a la legislació actual.

Segona

S'insta el Govern perquè en el termini de sis mesos estableixi un conveni de col.laboració amb el Patronat Rector de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell. Aquest conveni ha de regular les respectives competències en matèria d'educació especial i els mecanismes pels quals es duran a terme els programes d'integració en el sistema educatiu, d'acord amb el capítol vuitè d'aquesta Llei d'ordenament del sistema educatiu andorrà.

Disposicions finals

Primera

Queden derogades totes les disposicions anteriors que s'oposin al que estableix la present Llei.

Segona

La present Llei entrarà en vigor el mateix dia de la seva publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 9 de juny de 1994

Josep Dalleres Codina
Sindic General

Nosaltres els Coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

François Mitterrand
President de la
República Francesa
Copríncep d'Andorra

Joan Martí Alanís
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra